

Kolláth György

Pospisil

A cím több, egykor Európa-szerte ismert sportoló (focista, hokizó) tulajdonneve (volt). Ma, itthon tragikomikus szemléltetője annak, ami Kovács Ágnes megkésett anti-dopping mintaadását illeti. Post festa történt a megkerülhetetlen szolgáltatás. Ellentétben a szurkolói szemléletű, honi hazabeszélőkkel, semmi jelentősége nincs annak, hogy élversenyzőnk egy hetes késéssel kész és hajlandó volt elegendő mennyiségű vizelet-mintát adni a sporttörvény és annak végrehajtási kormányrendelete szerint eljáró, magyar hatósági ellenőröknek. Igaztalan és hamis beállítás, hogy úgymond mindkét fél - tehát a sportoló és két szabályosan eljáró ellenőr-hölgy is – hibázott volna a reggeli találkozásokkor. Népbuhtítás, hogy ha szabályos volt is a kontroll, egyben embertelen: mert hogy magyar ember egy másik magyarral ilyen nem tehet?! Sajnálatosan jellemző korunk Magyarországra, hogy minderre és a reggeli tévéműsor könnyáztatta egyoldalúságaira lázongó népmozgalom indult be. Szabadcsapatok kezdtek vizsgáldni a dopping-ellenőrök után: laccímkutatás, mobil-telefonszám-közvetítés vette kezdetét – felkínálva a publikumnak, hogy így próbáljon meg elégtételt venni a (krokodil)könnyekért. Sírni a sportban – tudjuk – csak a győztesnek szabad.

Negyedszázada oktatok egyetemen sportjogot. Tanúsíthatom: sem 2004-ben, sem most nem akadt egyetlen olyan diák sem, aki arra a kérdésre: ugyanúgy járt volna-e el, mint atlétáink anno és úszóbajnokunk most, igennel felelt volna. Magával az ellenőrzéssel és az ellenőrökkel szemben nincsen nyitott kérdés. Egy német, egy osztrák vagy egy szlovák ellenőrző csapat pontosan ugyanígy járt volna el. Ezek után eleve külföldieket kellene iderendelni? Akkor hibázik a kontroll-gárda, ha eltér a nemzetközi szabványoktól, eljárási és jegyzőkönyvezési módoktól. Nem tette meg ezt a szívességet a mostani csoport. És ha ez etikai-jogi K.O. a honi sportnagyságoknál, akkor náluk van a (ki nem kényszerített) hiba.

Kínos és a felelősség szempontjából húsbavágó kérdéseket az úszónőnek és szakmai háttérének illenék megválaszolnia. Nézzük ezek főbb elemeit!

Minden számításba jöhető olimpiai kerettag részese az ún. „wereabouts” nyilvántartási rendszernek. Kutya kötelessége időben jelezni, mikor hol van, hogy bármikor, feltétel nélkül elérhető legyen. Ennek elmulasztása a „3 korner egy tizenegyes” -elv szerint szankcionálandó. Kérdés: szerepelt-e az edzés helyszínén kívül más is aznap a nyilvántartásban. Ha nem, akkor végképp nonszensz az ellenőröktől szállodai különutatót kérni, követelni. Az UNICEF-nagyköveti felkérést megalapozó tárgyalás, mint kimentő elfoglaltság nincs közvetlen összefüggésben sem az aktív sporttevékenységgel, sem magával a mintaadással, tehát az erre történő edzői (!) hivatkozás súlytalan. Mégse gondolhatja senki komolyan, hogy emberségesen csakis X,Y szállodai szobájának fürdőszobájában lehet vagy kell a sport-sztárt megpisiltetni?! A jog szerint amúgy is csak a versenyen (!) történő kijelöléskor van időbeni rájáratás, ám ez nem az volt.

Tegyük fel, hogy a sportoló nem tudta: mi ilyenkor a regula, avagy túl ideges volt, ami nem mentség. Annyit kellett volna a szakembernek mondania – és nem az ellenőröknek, hanem a versenyzőjének, hogy – kislány, ez nem játék, itt van egy palack, idd meg a vizet és teljesíts, addig én telefonálok, és kimentelek. Ennek az elmulasztása a versenyző sara, tehát legalábbis szerencsétlen dolog a sportvezetők felháborodása, hazabeszélése, összezárása. A nemzetközi előírásokkal 100 %-ig egyező hazai szabályok 3 éve nyilvánosak, evidensek és a legtöbb szövetség keretében - Athén örök tanulságaként - szentírásnak számítanak. Kivéve a gyevi bírót? Mégis, a magyarokra nézve külön is meghirdetett, nemzetközileg közismert zéró tolerancia után mire bázírozott a honi klubedző és a honi szövetségi vezetés: saját(os) különalkura, magyaros elsíkalásra? Mit kell vajon érteni azon, amit a versenyző utóbb nyilvánosan (számon)kért: az úgynevezett, közös megoldás-keresésen? Miféle közös megoldáskeresés jöhet szóba azután, hogy a „doppingvétséget megalapozó magatartás”

jegyzőkönyvére aláírás és pont került, s ezzel a mintavétel eljárása lezárult?! Honnan veszi bárki, hogy ilyen egyáltalán létezik? Ez nem bűn, ez hiba.

Mára a szakmai-egyetemi közvéleményt bejárta az eset valóságos, mondhatni szó szerinti lezajlása. Nem akarom elhinni a többségi híradást, ezért nem idéznék belőle. Egyetlen elemre hívnám fel a figyelmet: arra, hogy egy világ-, és olimpiai bajnoknak nem az előjoga, hanem a - korán belénevelt alázatból eredő - kötelezettsége és felelőssége több mint egy kezdő sportolóé. Kivívni lehet a kivételes népszerűséget, ami eleve sok előnyel jár, lubickolni benne, élni vele szintén szabad, ám e címen sincs mód elvárni-megkövetelni a rendkívüli elbánást. És végképp nem szabadna az emberi méltóságot emlegetve, ámde meg is sértve visszalőni azoknak, akik korrekt módon, európai metódus szerint a munkájukat végezték.

Miből olvasható ki a magyar sportra nézve is riasztó jel? Jómagamnak abból, hogy egy szakmai-jogi véleménynyilvánításom után felháborodott telefonhívást kaptam az aggódó édesanyától, aki legfőképpen három szponzor megingását fájlalta, ezért álláspontom megváltoztatására hívott fel, majd elmeállapotom vonta kétségbe. Nem nyúlt hosszúra a diskurzus, mert a bónéról én még a sportolókkal is csak a teljesítmény után, a jó kontraktust előmozdítva értekezem.

Hajszálra az eset bizottsági elbírálásakor, Madridban a WADA - honi reprezentánsok részvételével - doppingellenes világkongresszust tart, és várhatóan további szigorításokról dönt. Magyarország (megint) szépen feladta a magas labdát. Bár csak igaz lenne, hogy a sport tényleg mindenre megtanítt!

A szerző alkotmányjogász, a TF meghívott oktatója